

- заміні бобового компонента за роками користування бобово-злакового агрофітоценозу шляхом підсівання в дернину іншого виду, ніж того, який був під час сівби, що запобігає бобововтомленню;

- раціональному використанні ценозів відповідно до біологічних вимог бобових трав і кормового призначення біомаси.

Отже, виробництво кормів на природних кормових угіддях з великим біорізноманіттям (зосереджено 50-80 % флори трав'янистих рослин) є, переважно, органічним виробництвом з екологічно безпечною територією.

На природних кормових угіддях слід у бізнес-планах органічних господарств передбачати формування спеціальних екологічно безпечних рекреаційних зон із комплексним розвитком територій, де б поєднувалися виробництво екологічно безпечних кормів, застосування заходів із збереження довкілля і його біорізноманіття зі формуванням ділянок природно-заповідного фонду та захисту ґрунтів від ерозії, розвиток фермерства, агротуризму тощо.

УДК 635.652:631.52 (045)

ГРАБОВСЬКИЙ Микола, д-р с/г наук, професор,

КАЧАН Леся, канд. с/г наук, доцент,

НІМЕНКО Сергій, аспірант

Білоцерківський національний аграрний університет

nikgr1977@gmail.com

ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА ТРИВАЛІСТЬ ВЕГЕТАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ СОРТІВ СОЇ ЗА ОРГАНІЧНОГО ВИРОЩУВАННЯ

Рослини сої зазнають негативного впливу з боку біотичних та кліматичних чинників довкілля у процесі росту та розвитку. Надмірне зволоження та тривалі посухи у критичні періоди вегетації рослин можуть призводити до їх випадання як від негативного впливу цих чинників, так і від розвитку хвороб, які є результатом їхнього впливу.

Залежно від загальної тривалості періоду вегетації та окремих його фаз змінюється і продуктивність посівів сої. Виходячи з цього, досить важливим питанням є дослідження особливостей проходження основних фаз росту і розвитку культури та визначення тривалості її періоду вегетації. У різних сортів сої тривалість періоду вегетації є ознакою, яка контролюється генетично. Проте вона може піддаватися певним змінам залежно від умов вирощування. Тривалість періоду вегетації сої може коливатися від 90-100 до 150-170 днів.

Метою досліджень було визначення впливу заходів контролювання чисельності бур'янів та інокуляції насіння на тривалість вегетаційного періоду сортів сої різних груп стиглості.

Дослідження були проведені в 2020-2022 рр. в умовах Науково-виробничого центру (НВЦ) Білоцерківського національного аграрного університету за такою схемою: Чинник А. Сорти сої. 1. Таурус; 2. ЕС Тенор; 3. Сігалія. Чинник В. Заходи контролювання чисельності бур'янів. 1. без проведення (контроль); 2. міжрядний обробіток; 3. підгортання рослин сої у фазі сім'ядоль; 4. підгортання рослин сої у фазі 1-го справжнього листка. Чинник С. Інокулювання насіння. 1. без інокуляції (контроль); 2. Легум Фікс; 3. Біоінокулянт БТУ-т; 4. Біомаг соя. Технологія вирощування сої в досліді відповідала основним принципам органічного виробництва та вимогам чинного законодавства України.

У середньому за роки досліджень тривалість вегетаційного періоду сортів сої Таурус, ЕС Тенор і Сігалія за міжрядного обробітку становила 101, 110 і 115 діб за показників на контролі – 99, 108 і 113 діб. На варіантах з підгортанням рослин сої у фазі сім'ядоль та у фазі 1-го справжнього листка він становив 110, 119 і 125 та 114, 123 і 129 діб. Тобто два останніх заходи контролювання сегетальної рослинності найбільше впливали на тривалість вегетації культури. При цьому, залежно від сорту, спостерігали збільшення досліджуваного показника на 11-17 діб, порівняно з ділянками без заходів контролювання чисельності бур'янів.

Залежно від препарату, що застосовували для передпосівного інокулювання насіння, вегетаційний період сої подовжувався на 5-7 діб, найбільше за використання Біоінокулянт БТУ-т і Біомаг соя. Спостерігали високий рівень кореляційної залежності між тривалістю вегетаційного періоду та урожайністю зерна сортів сої на рівні 0,90.